

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso
Butozan“ Banja Luka
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV082-24

Banja Luka, 13.11.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
	Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja	3
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	6
	Izvještaj o reviziji usklađenosti.....	6
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	8
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	10
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	11
	1. Uvod	11
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja.....	11
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	11
	4. Nabavke.....	14
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	14
	6. Finansijski izvještaji	14
	6.1. Bilans uspjeha	15
	6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi.....	15
	6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi.....	20
	6.1.3. Dobitak redovne aktivnosti	20
	6.1.4. Ostali dobiti i gubici.....	20
	6.1.5. Neto dobit tekuće godine.....	21
	6.2. Bilans stanja.....	21
	6.2.1. Bilansna aktiva.....	21
	6.2.2. Bilansna pasiva	23
	6.2.3. Vanbilansna evidencija.....	24
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	25
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	25
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	25
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	25

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2023. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije organizovan i izvršen shodno odredbama člana 18. stav (1) i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, jer izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza.

Javna ustanova Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka primjenjuje Pravilnik o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama koji nije usklađen sa propisanim kontnim okvirom, što nije u skladu sa članom 16. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.1.1.1. i 6.1.1.2. ovog Izvještaja:

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja su precijenjeni u iznosu od 211.624 KM, a potcijenjeni su prihodi od subvencija u iznosu od 173.624 KM i podsticaja u iznosu od 38.000 KM, jer navedeni prihodi nisu klasifikovani u skladu sa članom 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi bruto naknada plata su precijenjeni, a troškovi bruto ostalih ličnih primanja su potcijenjeni u iznosu od 78.134 KM, jer isti nisu klasifikovani u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi otpremnine, nagrada i pomoći radnicima su precijenjeni, a ostali nematerijalni troškovi - donacije su potcijenjeni u iznosu od 19.879 KM, jer isti nisu klasifikovani u skladu sa članom 47. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike Republike Srpske.

Troškovi usluga održavanja su precijenjeni, a troškovi zakupa su potcijenjeni u iznosu od 19.872 KM, jer isti nisu klasifikovani u skladu sa članom 45. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi poreza i doprinosa su precijenjeni u iznosu od 13.173 KM, a potcijenjeni su troškovi članarina privrednoj komori u iznosu od 1.140 KM i ostali nematerijalni troškovi za registraciju automobila, sudske i administrativne takse u ukupnom iznosu od 12.033 KM jer isti nisu klasifikovani u skladu sa članom 47. stav (6. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Takođe, ostali nematerijalni troškovi su precijenjeni u iznosu od 2.182 KM, a potcijenjeni su troškovi stručnog usavršavanja jer isti nisu klasifikovani u skladu sa članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.3. ovog Izveštaja:

Obaveze za ostala lična primanja kao i ostale obaveze prema zaposlenima nisu klasifikovane kako je propisano članom 37. stav (6) i članom 38. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Donacija materijala iz ugovora o poklonu zaključenim sa Ambasadam Narodne Republike Kine u BiH u iznosu od 12.432 KM nije iskazana u okviru zaliha materijala za izradu učinaka u skladištu i razgraničenih prihoda kako je propisano članom 12. stav (3) i članom 41. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Takođe, sredstva granta za posebne namjene prikupljena i doznačena sa posebnog računa Fonda Partner nisu klasifikovana prema članu 41. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkama 6.4. i 6.6. ovog Izveštaja:

U Napomenama uz finansijske izvještaje Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine nisu objelodanjena pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, što nije u skladu sa paragrafom 25 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja.

Takođe, nisu izvršena objelodanjivanja neusaglašenih stanja potraživanja i obaveza sa Kompenzacionim i Fondom solidarnosti te Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske kako je propisano članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske kao i dodatna objelodanjivanja shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline a u

formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 13.11.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Tokom 2023. godine radni odnos na određeno vrijeme zasnovala su tri izvršioca i to dva izvršioca na radno mjesto „stručni saradnik“ i jedan izvršilac na radno mjesto „laborant uzorkovač“ zbog čega je broj zaposlenih na navedenim radnim mjestima veći u odnosu na broj izvršilaca predviđen Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.2. ovog Izvještaja:

Obračunate i isplaćene „dodatne stimulacije“ zaposlenima nisu propisane Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih.

Takođe, obračunate i isplaćene naknade za rad u komisiji iz reda zaposlenih i naknade članovima Naučnog vijeća nisu propisane internim aktima Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka.

Upravni odbor Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka je donio Odluku kojom je propisana mjesečna naknada za rad članova Upravnog odbora, što nije u skladu sa članom 19. stav (5) kojim je propisano da odluku o visini naknade donosi Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalje rezervu na dato mišljenje, skrećemo pažnju na navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Sindikalna organizacija Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka i Javna ustanova Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka kao poslodavac su 19.07.2016. godine zaključili Kolektivni ugovor u kojem su propisani koeficijenti za obračun plata prema složenosti poslova. Kolektivni ugovor je potpisan na period od tri godine i prestao je da važi 19.07.2019. godine, nakon čega nije donesen novi Kolektivni ugovor.

Na osnovu člana 47-52. Pravilnika o radu Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka Upravni odbor je 25.10.2019. godine donio Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih kao i tri izmjene tokom 2021. i 2022. godine. Prema složenosti posla a u skladu sa članom 8. navedenog Pravilnika propisani su koeficijenti za obračun plate. Shodno članu 5. Pravilnika propisano je da direktor utvrđuje cijenu rada u zavisnosti od ostvarenih rezultata poslovanja.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka.

Banja Luka, 13.11.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu vrši u skladu sa članom 18. i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) donese opšti akt kojim bi se izvršilo usklađivanje kontnog plana sa propisanim kontnim okvirom, uskladi obračun amortizacije sa odredbama Pravilnika o amortizaciji stalnih sredstava u poreske svrhe i Zakona o porezu na dobit i izvrši usklađivanje prometa i stanja pomoćnih knjiga sa prometom i stanjem u glavnoj knjizi kako je propisano članom 16. i 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,
- 3) prihodi od subvencija, podsticaji, troškovi bruto ostalih ličnih primanja, troškovi ostalih usluga (proizvodnih i nematerijalnih), rashodi po osnovu donacija, oprema uzeta u zakup, troškovi članarina i ostali nematerijalni troškovi klasifikuju u skladu sa članom 44. stav (8), članom 45. stav (5. i 10.), članom 47. stav (2., 6. i 9.) i članom 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike Republike Srpske,
- 4) zalihe materijala za izradu učinaka u skladištu, obaveze za ostala lična primanja, ostale obaveze, razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija i ostala kratkoročna razgraničenja klasifikuju u skladu sa članom 12. stav (3), članom 37. stav (6), članom 38. stav (5) i članom 41. stav (4. i 6.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 5) preispita odmjerenje nakon priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme po modelu nabavne vrijednosti kako je propisano paragrafom 29 MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema,
- 6) na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuje tuđa imovina kako je propisano članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,
- 7) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u vezi sa stalnošću poslovanja, neusaglašena stanja potraživanja i obaveze kako je propisano članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske kao i druge relevantne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka da obezbijedi da se:

- 1) broj izvršilaca uskladi sa brojem zaposlenih predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- 2) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, u smislu da se izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procjene rizici i sastavlja godišnji izvještaj o

sprovedenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole i donesu interni akti kojim se propisuje visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i pomoći u vidu donacija,

- 3) donose odluke/rješenja o službenom putovanju u inostranstvo i da se nalozi za službeno putovanje, podnose na obračun u roku sedam dana od dana završetka službenog putovanja kako je propisano tačkom HV podtačka (2) i tačkom HVII podtačka (1) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- 4) obračun i isplate naknada zaposlenim po osnovu stimulacija, rada u komisiji i članovima Naučnog vijeća Instituta propišu internim aktima,
- 5) za obračun i isplatu naknada članovima Upravnog odbora pribavi odluka Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, kako je propisano članom 19. stav (5) Statuta.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi,
- Zakon o radu,
- Zakon o porezu na dohodak i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak,
- Zakon o porezu na dobit i Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dobit,
- Zakon o doprinosima,
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju invalida,
- Zakon o porezu na dodatu vrijednost,
- Zakon o javnim nabavkama,
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske,
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole,
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,
- Interni akti (Statut, Pravilnik o radu, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o platama i naknadama i drugim primanjima, Pravilnik o naknadi troškova kod dolaska i odlaska na posao, Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o javnim nabavkama, Odluke o cijeni rada i ostali interni akti značajni za poslovanje Javne ustanove Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka).

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna ustanova Veterinarski institut Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka (u daljem tekstu: Institut) je osnovana 1934. godine kao najviša naučna i specijalistička institucija u oblasti veterinarske medicine od posebnog društvenog interesa u državnoj svojini.

Osnovna djelatnost Instituta je naučno istraživači rad u oblasti veterinarske medicine i laboratorijska, veterinarska ispitivanja i dijagnostika što je definisano članom 11-13 Statuta od 05.05.2017. godine.

U okviru Instituta 19.02.2003. godine osnovana je Poslovna jedinica „Laboratorije u Bijeljini“ čije su poslovne knjige sastavni dio poslovnih knjiga Instituta.

Rješenjem Okružnog privrednog suda od 18.07.2012. godine u sudski registar upisano je usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/13) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/14).

Takođe, Rješenjem Okružnog privrednog suda od 14.08.2017. godine u sudski registar upisana je dopuna djelatnosti Instituta i Poslovne jedinice „Laboratorije u Bijeljini“ Bijeljina, koja ima određena ovlašćenja u pravnom prometu i posluje u sastavu Instituta. U okviru Instituta, kao posebna organizaciona jedinica uspostavljena je naučnoistraživačka organizacija u formi istraživačkog centra pod nazivom „Centar za zdravlje i bezbjednost hrane“.

Osnivač Instituta je Vlada Republike Srpske, a prema odredbama Statuta organi Instituta su Upravni odbor i direktor koje bira i razrješava Vlada Republike Srpske.

U periodu 06.10.2022 - 10.05.2023. godine Vlada Republike Srpske vršila je imenovanje v.d.direktora na period od po 60 dana. Rješenjem od 20.04.2023. godine imenovan je direktor Instituta na period od 4 godine počev od 11.05.2023. godine.

Upravni odbor čine tri člana koje imenuje Vlada Republike Srpske koja je tokom 2023. godine vršila imenovanje v.d. članova Upravnog odbora na period od po 60 dana.

Djelokrug rada Upravnog odbora definisan je članom 19-22. Statuta Instituta.

Sredstva za rad Instituta obezbjeđuju se iz vlastitih prihoda, od donacija i primljenih grantova.

U skladu sa članom 20. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske, Institut je dostavio primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji za period 01.01-31.12.2023. godine na osnovu kojih je preformulisan dio nalaza revizije i preporuka. Dostavljene primjedbe nemaju uticaja na dato mišljenje.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Instituta.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Organizacija i funkcionisanje sistema internih kontrola Instituta djelimično su definisani postojećim internim aktima (Statut, Pravilnik o radu, Pravilnik o platama, naknadama i

drugim primanjima i Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta). Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2019. godine sistematizovana su 23 radna mjesta sa 66 izvršioaca, dok je izmjenama i dopunama navedenog pravilnika iz 2021. godine predviđeno 67 izvršilaca. U toku godine tri izvršioaca su zasnovala radni odnos na određeno vrijeme, jedan izvršilac ima satus volontera dok je za tri izvršioaca prestao radni odnos (dva izvršioaca ispunjavaju uslove za odlazak u penziju, a jedan izvršilac je sporazumno prekinuo radni odnos).

Prijem zaposlenih nije u potpunosti vršen u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za radna mjesta „stručni saradnik“ i „laborant uzorkovač“, jer su radni odnos na određeno vrijeme tokom 2023. godine zasnovala tri izvršioaca i to dva izvršioaca na radno mjesto „stručni saradnik“ i jedan izvršilac na radno mjesto „laborant uzorkovač“. Članom 30. stav (2) tačka 10. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za radno mjesto „stručni saradnik“ sistematizovana su dva izvršioaca i ista su bila popunjena u trenutku zapošljavanja dva izvršioaca na određeno vrijeme. Takođe, izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta članom 30. stav (3) za radno mjesto „laborant uzorkovač“ sistematizovana su četiri izvršioaca i ista su bila popunjena u trenutku zapošljavanja jednog izvršioaca na određeno vrijeme.

U toku godine sa četiri izvršioaca su bili zaključeni ugovoru o djelu, sa jednim izvršiocem je zaključen ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova i sa jednim izvršiocem je zaključen ugovor o dopunskom radu na neodređeno vrijeme.

Sindikalna organizacija Instituta i Institut kao poslodavac, su 19.07.2016. godine zaključili Kolektivni ugovor u kojem su definisani koeficijenti za obračun plata prema složenosti poslova. Ugovor je potpisan na period od tri godine i prestao je da važi 19.07.2019. godine, nakon čega nije donesen novi Kolektivni ugovor.

Na osnovu člana 51. stav (1) Zakona o radu, člana 18. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi, člana 21. stav (1) tačka 9) Statuta, a na osnovu Rješenja Vlade Republike Srpske o imenovanju vršioaca dužnosti direktora Instituta direktor je 20.10.2022. godine sa predsjednikom Upravnog odbora zaključio ugovor o radu.

Na osnovu člana 47-52. Pravilnika o radu Instituta, Upravni odbor je 25.10.2019. godine donio Pravilnik o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih (u daljem tekstu Pravilnik), kao i tri izmjene tokom 2021. i 2022. godine. Članom 8. navedenog Pravilnika, prema složenosti poslova, definisani su koeficijenti za obračun plate. Shodno članu 5. Pravilnika definisano je da direktor Instituta utvrđuje cijenu rada u zavisnosti od ostvarenih rezultata poslovanja, te su u toku godine donesene dvije odluke o visini cijene rada i to jedna od 07.04.2023. godine u bruto iznosu od 226 KM i druga od 01.08.2023. godine u bruto iznosu od 237 KM.

U skladu sa Rješenjem o imenovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine izvršen je godišnji popis imovine i obaveza. Revizijom je utvrđeno da godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine nije organizovan i izvršen shodno članu 18. stav (1) i članu 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/16 i 113/21), jer nije sačinjen pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja, izvještaj o izvršenom popisu ne sadrži uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja popisane imovine i obaveza kao i pregled količinskih i vrijednosnih razlika između stvarnog i knjigovodstvenog stanja.

Nije izvršeno usklađivanje prometa i stanja pomoćnih knjiga osnovnih sredstava sa prometom i stanjem u glavnoj knjizi, što nije u skladu sa članom 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20).

Pravilnik o računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama je donesen 17.01.2020. godine ali nije izvršeno usklađivanje primijenjenog kontnog plana sa propisanim kontnim okvirom te se poslovne promjene evidentiraju na analitičkim računima koji po svojoj sadržini i bilansnoj pripadnosti ne odgovaraju u potpunosti računima iz propisanog kontnog okvira, kako je definisano članom 16. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Institut je obveznik plaćanja poreza na dobit i u obavezi je da primjenjuje amortizacione stope i metod obračuna amortizacije propisane Pravilnikom o amortizaciji stalnih sredstava u poreske svrhe i Zakonom o porezu na dobit.

Institut nije donio interna akta kojima se propisuje visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i pomoći u vidu donacija.

Institut nije preduzeo aktivnosti za uspostavljanje i sprovođenje finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16) i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer nisu identifikovani i procijenjeni rizici, nije izvršen popis i opis poslovnih procesa i nije uspostavljena knjiga poslovnih procesa. Institut nije sastavio godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole za 2023. godinu, kako je propisano Pravilnikom o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 1/22).

Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 57/21) nije u potpunosti primijenjena, jer nisu donesene odluke/rješenja o službenim putovanjima u inostranstvo, a nalozi za službena putovanja nisu podneseni na obračun u roku sedam dana od dana završetka službenog putovanja, što nije u skladu sa tačkom HV podtačka (2) i tačkom HVII podtačka (1) navedene Odluke.

Shodno navedenom, uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima, što je osim u ovoj tački navedeno i u većini tačaka ovog izvještaja.

Preporučuje se direktoru Instituta da obezbijedi da se:

- **broj izvršilaca uskladi sa brojem zaposlenih predviđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,**
- **postupci i procedure popisa imovine i obaveza, utvrđivanje i iskazivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza, te izvještavanje o popisu vrši u skladu sa članom 18. i 20. stav (1) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **donese opšti akt kojim bi se izvršilo usklađivanje kontnog plana sa propisanim kontnim okvirom, uskladi obračun amortizacije sa odredbama Pravilnika o amortizaciji stalnih sredstava u poreske svrhe i Zakona o porezu na dobit i izvrši usklađivanje prometa i stanja pomoćnih knjiga sa prometom i stanjem u glavnoj knjizi kako je propisano članom 16. i 17. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa odredbama Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske, u smislu da se izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procjene rizici i sastavlja godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrole i donesu interni akti kojim se propisuje visina, način korišćenja sredstava reprezentacije, upotrebe mobilnih telefona i pomoći u vidu donacija,**

- **donose odluke/rješenja o službenom putovanju u inostranstvo i da se naloži za službeno putovanje podnose na obračun u roku sedam dana od dana završetka službenog putovanja kako je propisano tačkom HV podtačka (2) i tačkom HVII podtačka (1) Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj.**

4. Nabavke

Planom javnih nabavki za 2023. godinu, sa četiri izmjene i dopune, planirano je 110 postupaka nabavki roba, usluga i radova ukupne vrijednosti 3.279.600 KM (bez uračunatog poreza na dodatu vrijednost) i to 20 nabavki putem otvorenog postupka (2.415.000 KM), 70 nabavki putem direktnog sporazuma (336.100 KM), 14 nabavki putem konkurentskog zahtjeva (376.500 KM) i šest nabavki usluga iz Aneksa II dio B (152.000 KM).

Prema Izvještaju o provedenim nabavkama za 2023. godinu pokrenute su i okončane procedure za 119 postupaka javnih nabavki/lotova ukupne vrijednosti 1.816.993 KM (ili 55% od vrijednosti planiranih nabavki) i to 61 direktni sporazum (186.686 KM), 13 konkurentskih zahtjeva za dostavljanje ponude (174.325 KM), 40 otvorenih postupaka (1.347.402 KM) i pet postupaka za nabavku usluga iz Aneksa II dio B (108.580 KM). Najvećim dijelom odnose se na nabavku dijagnostikuma, servis i održavanje laboratorijske opreme, hemikalija, kancelarijskog materijala i laboratorijske plastike.

Revizijskim ispitivanjem je obuhvaćeno 12 postupaka nabavki ukupne vrijednosti 536.770 KM (30% od vrijednosti ugovorenih nabavki) i to tri direktna sporazuma u iznosu od 12.895 KM, tri konkurentska zahtjeva u iznosu od 46.725 KM, pet otvorenih postupaka u iznosu od 455.064 KM i jedan aneks II dio B u iznosu od 22.086 KM.

Institut kao ugovorni organ, nakon provedene procedure javne nabavke i potpisivanja okvirnih sporazuma sa izabranim ponuđačima, započeo je realizaciju predmetnih nabavki bez potpisivanja pojedinačnog ugovora. Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na odredbe Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Planom rada i finansijskim planom za 2023. godinu planirani su prihodi i rashodi u iznosu od 3.975.000 KM. Upravni odbor je 27.02.2023. godine usvojio Plan rada i finansijski plan, dok je Vlada Republike Srpske Odlukom od 23.03.2023. godine dala saglasnost na Plan rada i finansijski plan za 2023. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 32/23).

Planirani prihodi se odnose na prihode od prodaje roba (30.000 KM), izvršenih usluga (2.475.000 KM), premija, subvencija, grantova, programskih aktivnosti (1.180.000 KM), dugoročnih rezervisanja (260.000 KM), ostalih prihoda i finansijskih prihoda (30.000 KM).

Planirani rashodi se odnose na rashode troškova materijala (704.500 KM), plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (2.250.000 KM), proizvodnih usluga (450.000 KM), amortizacije (380.000 KM), nematerijalnih troškova, poreza i taksa (170.000 KM), finansijskih rashoda (5.500 KM) i ostalih rashoda (15.000 KM).

6. Finansijski izvještaji

Institut je pripremio i prezentovao finansijske izvještaje na obrascima propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca Finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 59/22 i 129/22).

6.1. Bilans uspjeha

U Bilansu uspjeha iskazani su ukupni prihodi u iznosu od 5.380.931 KM i viši su za 35% u odnosu na planirane prihode. Ukupni rashodi iskazani su u iznosu od 4.943.144 KM i viši su za 24% u odnosu na planirane rashode.

Ukupne prihode čine poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi i dobiti.

Ukupne rashode čine poslovni rashodi, finansijski rashodi i ostali rashodi i gubici.

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

6.1.1.1. Poslovni prihodi

Ukupni prihodi iskazani su u iznosu od 5.380.931 KM, a čine ih poslovni prihodi, finansijski prihodi i ostali prihodi.

Poslovni prihodi su iskazani u iznosu od 5.362.424 KM, a odnose se na prihode od prodaje robe, pruženih usluga i ostale poslovne prihode.

Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu iskazani su u iznosu od 28.781 KM, a odnose se na prihode od prodaje ušnih markica za svinje.

Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu iskazani su u iznosu od 4.385.887 KM, a odnose se najvećim dijelom na prihode od pružanja laboratorijskih usluga mikrobiologije i tehnologije namirnica (748.069 KM), kontrole zaraznih bolesti (416.926 KM), kontrole kvaliteta i ispitivanje sirovog mlijeka (968.094 KM), laboratorijskih usluga koje se pružaju u dvjema laboratorijama u Bijeljini (304.000 KM), sredstava Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske po osnovu subvencija za podsticaj razvoja poljoprivrede i sela (532.251 KM), sredstva iz Kompenzacionog fonda Republike Srpske (841.436 KM), sredstva iz Fonda solidarnosti Republike Srpske (327.043 KM) i registracije veterinarskih lijekova (150.598 KM).

Institut je putem 10 akreditovanih laboratorija vršio pružanje usluga čije cijene su propisane sa dva cjenovnika koji su bili na snazi tokom 2023. godine.

Agencija za agrarna plaćanja Republike Srpske uplatila je Institutu sredstva po osnovu subvencija za podsticaj razvoja poljoprivrede i sela u iznosu od 532.251 KM.

Kompenzacioni fond Republike Srpske je uplatio Institutu iznos od 841.436 KM po osnovu sredstava odobrenih za sanaciju štete i sprovođenje mjera suzbijanja i iskorjenjivanja afričke kuge svinja.

Vlada Republike Srpske je donijela Uredbu o načinu i postupku dodjele sredstava direktne podrške Fonda solidarnosti Republike Srpske za prevazilaženje posljedica izazvanih zaraznim bolestima životinja („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 100/23). Po tom osnovu Institutu su uplaćena sredstva u iznosu od 327.043 KM, (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 974.756 KM, a čine ih najvećim dijelom prihodi od subvencija, grantova, donacija i iz namjenskih izvora finansiranja.

Prihodi od subvencija nisu iskazani, a po nalazu revizije iznose 173.624 KM i odnose se na subvencije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo) po osnovu ostvarivanja prava na sredstva za rad veterinarsko-epidemiološke službe i održavanje referentnosti veterinarske laboratorije.

Prihodi od podsticaja nisu iskazani, a po nalazu revizije iznose 38.000 KM i odnose se na novčane podsticaje za opremanje laboratorija za kontrolu kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda od strane Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske.

Prihodi od donacija iskazani su u iznosu od 380.691 KM, a odnose se na prihode nastale po osnovu priznavanja rashoda amortizacije opreme i utrošenog materijala dobijenih iz donacija.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja iskazani su u iznosu od 594.065 KM, a odnose se na prihode iz budžeta po osnovu tekućih grantova od Ministarstva (253.496 KM), sredstva granta za posebne namjene prikupljena i doznačena sa posebnog računa Fonda Partner (99.180 KM), tekućih grantova za aktivnosti naučnih institucija za sufinansiranje troškova projekata od strane Ministarstva za naučno tehnološki razvoj i visoko obrazovanje Republike Srpske (12.900 KM), subvencije Ministarstva po osnovu ostvarivanja prava na sredstva za rad veterinarsko-epidemiološke službe i održavanje referentnosti veterinarske laboratorije (173.625 KM), novčane podsticaje za opremanje laboratorija za kontrolu kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda od strane Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske (38.000 KM) i prihode po osnovu refundacije naknade plata zaposlenih za vrijeme bolovanja od JU Javni fond za dječiju zaštitu Republike Srpske (16.864 KM).

Po nalazu revizije prihodi iz namjenskih izvora finansiranja su precijenjeni u iznosu od 211.624 KM, a potcijenjeni su prihodi od subvencija u iznosu od 173.624 KM i podsticaja u iznosu od 38.000 KM, jer navedeni prihodi nisu klasifikovani u skladu sa članom 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 104/21 i 59/22).

Preporučuje se direktoru Instituta da obezbijedi da se prihodi od subvencija i podsticaja klasifikuju u skladu sa članom 57. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.1.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi odnose se na nabavnu vrijednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, proizvodnih usluga, amortizacije, nematerijalne troškove i troškove poreza i doprinosa.

Nabavna vrijednost prodate robe iskazana je u iznosu od 25.486 KM, a odnosi se na nabavku ušnih markica za svinje.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 573.748 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka za utrošeni materijal u laboratorijama za obavljanje osnovne djelatnosti Instituta (dijagnostičkih enzima, hemikalija, plastičnih bočica i plastičnog suđa) u iznosu od 373.161 KM, kancelarijskog materijala (27.203 KM), ostalog materijala (14.003 KM) i potrošnog materijala iz donacije Ambasade Narodne Republike Kine u BiH (159.381 KM).

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 127.213 KM, a odnose se najvećim dijelom na troškove goriva (67.320 KM), električne energije (40.081 KM), toplotne energije (16.513 KM) i vode (3.171 KM).

Troškovi plata, naknada i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 2.396.118 KM, a odnose se na troškove bruto plata, bruto naknada plata, bruto naknada članovima upravnog odbora, članovima odbora, komisija, vijeća, troškove otpremnina, nagrada i pomoći, troškove zaposlenih na službenom putu i troškove bruto ostalih ličnih primanja. Po nalazu revizije precijenjeni su u iznosu od 22.813, što je objašnjeno u nastavku ove tačke izvještaja.

Troškovi bruto plata iskazani su u iznosu 1.769.506 KM, a čine ih neto plate (1.143.528 KM), porez (77.544 KM) i doprinosi (548.434 KM).

Na osnovu člana 10 i 11. Pravilnika o radu Instituta tokom godine vršeno je uvećanje plate za tri izvršioca u rasponu 10%-30% zbog povećanog obima i složenosti poslova. Pored navedenih uvećanja za 36 izvršilaca vršena je isplata stimulacija u rasponu 10-20%. Takođe, u junu mjesecu pored navedenih stimulacija za sedam izvršilaca vršena je isplata i „dodatne stimulacije usljed pojave afričke kuge svinja“ od 20%, što nije propisano Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih.

Troškovi bruto naknada plata iskazani su u iznosu od 78.939 KM, a najvećim dijelom (78.134 KM) se odnose na porez (16.022 KM) i doprinose (62.112 KM) obračunate po osnovu isplate naknada toplog obroka zaposlenim.

Po nalazu revizije su precijenjeni u iznosu od 78.134 KM jer su u okviru troškova bruto naknada plata iskazani troškovi bruto ostalih ličnih primanja, što nije u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi bruto naknada članovima upravnog odbora iskazani su u iznosu od 23.988 KM. Vlada Republike Srpske je 02.02.2023. godine donijela Odluku o imenovanju v.d. tri člana Upravnog odbora Instituta, na period 60 dana. Tokom 2023. donesene su još četiri Odluke kojima se mandat v.d. članovima Upravnog odbora produžavao. Upravni odbor je 2010. godine donio Odluku kojom je definisana mjesečna naknada od po 400 KM za rad članova Upravnog odbora, što nije u skladu sa članom 19. stav (5) Statuta u kojem je navedeno da članovi Upravnog odbora imaju pravo na naknadu za svoj rad, o čijoj visini odlučuje Ministarstvo.

Troškovi bruto naknade članova odbora, komisija i vijeća iskazani su ukupnom iznosu 89.504 KM, a čine ih naknade članovima eksterne i interne komisije za lijekove (82.773 KM), članovima Naučnog vijeća Instituta (3.797 KM), naknade po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima (1.950 KM) i troškovi edukacije (984 KM). Po nalazu revizije precijenjeni su u iznosu od 2.934 KM jer troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima i troškovi edukacija nisu klasifikovani u okviru troškova ostalih usluga (proizvodnih usluga i nematerijalnih troškova), što nije u skladu sa članom 45. stav (10) i članom 47. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Ministarstvo je na osnovu člana 36. stav (2) Zakona o veterinarsko-medicinskim proizvodima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12 i 75/17) Rješenjem od 24.05.2021. godine formiralo eksternu šestočlanu komisiju koja je razmatrala zahtjeve za stavljanje u promet veterinarsko-medicinskih proizvoda, davala mišljenja o proizvodima namijenjenim životinjama, o kvalitetu, neškodljivosti, efikasnosti proizvoda te odnosu koristi i rizika, na osnovu izvještaja o ocjeni veterinarsko medicinskih proizvoda i sprovedenih ispitivanja. Članom 7. navedenog Rješenja definisana je naknada članovima komisije u iznosu od po 100 KM bruto po jednom veterinarsko-medicinskom proizvodu. Izmjenom Rješenja od 09.06.2021. godine iznos od 100 KM je smanjen na 80 KM. Direktor Instituta je Odlukom od 08.05.2019. godine formirao internu komisiju za lijekove od dva člana iz reda zaposlenih u cilju praćenja, primjene regulative i legislative u oblasti odobravanja veterinarskih lijekova, obradu zahtjeva u smislu računa, predračuna, prijave kod Poreske uprave, kojima će se isplaćivati naknada od 60 KM (bruto) po preparatu. Odlukom od 29.03.2022 godine prvobitna naknada je povećana na 80 KM (bruto) po preparatu.

Na osnovu člana 45-47. Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti i tehnološkom razvoju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/12, 33/14, 66/18 i 84/19) Direktor je 31.01.2022. godine donio Rješenje o izboru članova Naučnog vijeća Instituta i to četiri člana iz reda spoljnih članova i sedam članova iz reda zaposlenih. Odlukom od 12.10.2022. godine definisana je naknada za rad članovima Naučnog vijeća i to 150 KM neto za predsjednika, a ostalim članovima 100 KM neto po sjednici.

Troškovi otpremnine, nagrada i pomoći radnicima iskazani su u ukupnom iznosu od 65.584 KM, a odnose se na otpremnine za odlazak u penziju (9.731 KM), jubilarne nagrade (32.049 KM), pomoć zaposlenim (3.925 KM) i pomoć u donacijama (19.879 KM). Pomoć u donacijama se odnose na troškove različitih novčanih davanja fizičkim i pravnim licima, sportskim klubovima, udruženjima, humanitarnim organizacija i licima za potrebe liječenja u iznosima od 200 KM do 3.700 KM, tačka 3. izvještaja.

Po nalazu revizije precijenjeni su u iznosu 19.879 KM jer su u okviru navedenih troškova iskazani rashodi po osnovu donacija, što nije u skladu sa članom 47. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike Republike Srpske.

Naknade za rad u komisiji iz reda zaposlenih i naknade članovima Naučnog vijeća nisu definisane internim aktima Instituta.

Naknade za otpremnine, pomoć zaposlenim i jubilarne nagrade su obračunate i isplaćene u skladu sa Pravilnikom o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih.

Troškovi zaposlenih na službenom putu iskazani su u iznosu 41.255 KM, a odnose se na rashode po osnovu dnevnica (6.705 KM) i troškove smještaja i ishrane na službenom putu (34.550 KM).

Troškovi bruto ostalih naknada ličnih primanja iskazani su u iznosu od 327.341 KM, a odnose se na troškove prevoza na posao i sa posla, regresa, toplog obroka i ostale naknade troškova zaposlenih.

Troškovi prevoza na posao i sa posla iskazani su u iznosu od 18.923 KM i obračunati su u skladu sa Pravilnikom o naknadi troškova kod dolaska i odlaska na posao.

Troškovi regresa iskazani su u iznosu od 53.164 KM, a isplaćeni su na osnovu Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih čiju visinu Odlukom za svaku godinu utvrđuje direktor Instituta u skladu sa raspoloživim sredstvima.

Troškovi toplog obroka iskazani su u iznosu 122.222 KM, a visina naknade za topli obrok iznosila je 0,85% prosječne bruto plate u Republici Srpskoj za prethodnu godinu, za svaki radni dan. Po nalazu revizije isti su potcijenjeni u iznosu od 78.134 KM jer porez i doprinosi po osnovu troškova toplog obroka nisu klasifikovani u okviru poreza i doprinosa za ostala lična primanja, što je objašnjeno u dijelu izvještaja koji se odnosi na troškove bruto naknada plata.

Ostale naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 133.030 KM, a odnose se na naknada povodom 8.marta (7.049 KM), Vaskrsa (10.632 KM), dodatnog angažovanja tokom afričke kuge svinja (55.077 KM), povodom krsne Slave Instituta (16.191 KM), za Novogodišnje paketiće djeci zaposlenih mlađoj od 15 godina (1.550 KM) i za Novogodišnje i Božićne praznike (42.531 KM), što je propisano članom 17. stav v) Pravilnika o platama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih. Na isplaćene naknade obračunati su i plaćeni porez i doprinosi.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 457.465 KM, a odnose se na troškove usluga na izradi učinaka, transportnih usluga, usluga održavanja, zakupa, reklame i propagande i troškove ostalih usluga. Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 1.950 KM, što je objašnjeno u dijelu izvještaja koji se odnosi na troškove bruto naknade članova odbora, komisija i vijeća.

Troškovi usluga na izradi učinaka iskazni su u iznosu 35.820 KM, a odnose se na podugovaračke usluge. Za usluge analiza, testova i ispitivanja koje Institut nije u mogućnosti da izvrši, potpisani su ugovori sa drugim institucijama koji te poslove obavljaju za Institut i to Naučni institut Srbije (6.121 KM), Institut za zaštitu zdravlja Banja Luka (2.148 KM) i Institut za higijenu i tehnologiju mesa Beograd (26.313 KM).

Troškovi transportnih usluga iskazani su u iznosu 84.117 KM, a najvećim dijelom odnose se na troškova PTT usluga (40.616 KM), usluge brze pošte (20.287 KM) i troškove mobilnih telefona (6.690 KM).

Troškovi mobilnih telefona odnose se troškove korisnika unutar VPN paketa. Institut nije donio interni akt kojim bi se definisala ograničenja za upotrebu mobilnog telefona, tačka 3. izvještaja.

Troškovi usluga održavanja iskazani su u iznosu 253.301 KM, a odnose se na troškove tekućeg održavanja opreme (77.743 KM), laboratorija (142.753 KM) i deset automobila (32.805 KM). Po nalazu revizije precijenjeni su u najmanjem iznosu od 19.872 KM, a troškovi zakupa su potcijenjeni jer su rashodi za zakup 20 uređaja za štampanje, iskazani u okviru troškova održavanja, što nije u skladu sa članom 45. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike. Oprema uzeta u zakup nije iskazana u okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, tačka 6.2.3. izvještaja.

Troškovi zakupa iskazani su u iznosu 62.793 KM, a najvećim dijelom odnose se na zakup laboratorijskog prostora u Bijeljini (26.931 KM), garaže (10.156 KM) i zakup za potrebe arhive (24.765 KM). Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 19.872 KM, što je objašnjeno u prethodnom pasusu.

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu od 16.760 KM, a najvećim dijelom odnose se na rashode za usluge odvoza i deponovanja organskog otpada (4.568 KM), zaštite na radu (3.380 KM) i korišćenje auto-puta (6.750 KM).

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu od 370.518 KM, a odnose se na troškove amortizacije (369.193 KM) i troškove rezervisanja po osnovu otpremnina (1.325 KM).

Nematerijalni troškovi i troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu od 161.011 KM, a odnose se na troškove ostalih usluga, reprezentacije, premije osiguranja, platnog prometa, članarina, poreza, doprinosa i ostalih nematerijalnih troškova.

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu 69.274 KM, a najvećim dijelom odnose se na troškove revizije finansijskih izvještaja (4.850 KM), advokatskih usluga (8.276 KM), ugovora o djelu (38.008 KM), kao i troškova sistema akreditacije (12.674 KM). Po nalazu revizije potcijenjene su u iznosu od 3.166 KM, što je objašnjeno u dijelu izvještaja troškovi bruto naknade članova odbora, komisija i vijeća i ostalih nematerijalnih troškova.

Troškovi sistema akreditacije odnose se na rashode ocjenjivanja u svrhu produžavanja akreditacije za uspostavljene ISO standarde. Institut je 18.11.2022. godine sa Institutom za akreditovanje „Bata“ Sarajevo, potpisao ugovor o akreditovanju i učešću u sistemu akreditacije BiH broj UG-06-44-1-114-8/22. Istim ugovorom predviđeno je održavanje i produžavanje uspostavljene akreditacije, čiji su iznosi definisani tarifom za usluge akreditovanja u skladu sa Zakonom o akreditovanju.

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu 32.512 KM, a odnose se na ugostiteljske usluge povodom proslave Slave Instituta, Nove godine. Institut nije donio Pravilnik o reprezentaciji kojim bi se definisali kriteriji za korišćenje reprezentacije, kao i dozvoljeni limiti za lica koja imaju pravo na reprezentaciju, tačka 3. izvještaja.

Troškovi premija osiguranja iskazani su u iznosu 6.687 KM, a odnose se na troškove osiguranja imovine (5.685 KM) i lica (1.002 KM).

Troškovi članarina iskazani su u iznosu 4.498 KM, odnose se na članarine Spoljno trgovinskoj komori BiH i Veterinarskoj komori Republike Srpske. Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 1.140 KM jer je u okviru troškova poreza iskazana članarina privrednoj komori, što nije u skladu sa članom 47. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Troškovi poreza i doprinosa iskazani su u iznosu 26.854 KM, od čega se na troškove poreza i taksi odnosi 23.365 KM (naknade za šume, vode, protivpožarna naknada, registracija automobila, komunalne, sudske i ostale takse), a na troškove doprinosa 3.489 KM (doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida). Po nalazu revizije precijenjeni su u iznosu od 13.173 KM jer je u okviru troškova poreza iskazana članarina privrednoj komori i

troškovi registracije automobila, sudske i administrativne takse, što nije u skladu sa članom 47. stav (6. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Ostali nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 6.323 KM, a odnose se na troškove školarine i usavaršavanja (2.182 KM) i troškove stručnih izdavačkih publikacija (4.141 KM). Po nalazu revizije potcijenjeni su u iznosu od 12.033 KM, a precijenjeni su u iznosu od 2.182 KM, usljed pogrešno klasifikovanih troškova registracije automobila, sudskih i administrativnih taksa i troškova stručnog usavršavanja shodno članu 47. stav (2. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru Instituta da obezbijedi da se:

- **obračun i isplate naknada zaposlenim po osnovu stimulacija, rada u komisiji i članovima Naučnog vijeća Instituta propišu internim aktima,**
- **za obračun i isplatu naknada članovima Upravnog odbora pribavi odluka Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, kako je propisano članom 19. stav (5) Statuta,**
- **troškovi bruto ostalih ličnih primanja, troškovi ostalih usluga (proizvodnih i nematerijalnih), rashodi po osnovu donacija, oprema uzeta u zakup, troškovi članarina i ostali nematerijalni troškovi klasifikuju u skladu sa članom 44. stav (8), članom 45. stav (5. i 10.) i članom 47. stav (2., 6. i 9.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike Republike Srpske.**

6.1.1.3. Poslovni dobitak

Poslovni dobitak iskazan je u iznosu od 1.250.865 KM i predstavlja razliku poslovnih prihoda (5.362.424 KM) i poslovnih rashoda (4.111.559 KM).

6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi

6.1.2.1. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani su u iznosu od 270 KM i odnose se na prihode od kamata i pozitivne kursne razlike.

6.1.2.2. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi iskazani su u iznosu od 2.110 KM, a odnose se na rashode kamata i negativne kursne razlike.

6.1.3. Dobitak redovne aktivnosti

Dobitak redovne aktivnosti iskazan je u iznosu od 1.249.025 KM i predstavlja razliku finansijskih prihoda (270 KM) i finansijskih rashoda (2.110 KM) uvećan za poslovni dobitak (1.250.865 KM).

6.1.4. Ostali dobici i gubici

Ostali prihodi i dobici iskazani su u iznosu od 18.237 KM, a čine ih najvećim dijelom prihodi po osnovu edukacija, dobijenih sudskih sporova, refundacije troškova od Kancelarije za veterinarstvo BiH i prihodi po osnovu naplate štete od osiguranja.

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu od 829.475 KM, a odnose se najvećim dijelom na rashode po osnovu ispravke vrijednosti potraživanja od kupaca (817.006 KM) i ostale rashode po osnovu sudskih rješenja, tendera (10.966 KM).

Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda iskazan je u iznosu od 811.238 KM i predstavlja razliku između ostalih prihoda i dobitaka (18.237 KM) i ostalih rashoda i gubitaka (829.475 KM).

6.1.5. Neto dobit tekuće godine

U Bilansu uspjeha za period 01.01-31.12.2023. godine iskazana je ukupna neto dobit tekuće godine u iznosu od 437.787 KM.

6.2. Bilans stanja

6.2.1. Bilansna aktiva

Ukupna bilansna aktiva iskazana je u iznosu od 6.606.591 KM, a odnosi se na stalna i tekuća sredstva.

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva iskazana su u iznosu od 9.356.446 KM bruto vrijednosti, 5.457.814 KM ispravke vrijednosti i 3.898.632 KM neto vrijednosti, a čine ih nematerijalna sredstva, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine.

Nematerijalna sredstva iskazana su u neto iznosu od 12.966 KM, a odnose se na pravo na uslužni žig (11.858 KM) i aplikativni softver-mlijekosoft (1.108 KM).

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 9.176.429 KM bruto vrijednosti, 5.346.107 KM ispravke vrijednosti i 3.830.322 KM neto vrijednosti, a odnose se na zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu.

Zemljište je iskazano u iznosu od 7.703 KM površine 1.261 m² koje je u vlasništvu Instituta. Institut se prilikom odmjerenja nakon priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme opredijelio za model nabavne vrijednosti kako je propisano paragrafom 29 MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema.

Građevinski objekti iskazani su u iznosu 1.572.425 KM bruto vrijednosti, 827.430 KM ispravke vrijednosti i 744.995 KM neto vrijednosti, a odnose se na poslovne zgrade i objekte.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 7.596.301 KM bruto vrijednosti, 4.518.677 KM ispravke vrijednosti i 3.077.624 KM neto vrijednosti, a odnose se na opremu koju Institut koristi za obavljanje djelatnosti.

U toku godine povećana je vrijednost opreme u iznosu od 927.697 KM, od čega se 29.205 KM odnosi na nabavku namještaja, klima uređaja i laboratorijske opreme iz vlastitih sredstava, dok se 943.492 KM odnosi na donacije laboratorijske opreme, (iznos od 16.160 KM se odnosi na donaciju Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, a iznos od 927.332 KM donaciju Ambasade Narodne Republike Kine u BiH).

Odlukom Vlade Republike Srpske izvršen je prenos prava svojine nad laboratorijskom opremom (volumetrija) u vrijednosti 16.160 KM bez PDV-a, nabavljenom po Ugovoru broj: BA-MZSZRS-214502-GO-RFQ, u okviru „Hitnog projekta COVID-19 za BiH“ dio za Republiku Srpsku, sa Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske na Institut.

Ambasada Narodne Republike Kine u BiH je Ugovorom o poklonu (od 25.07.2023. godine) u cjelosti finansirala nabavku i poklonila opremu i to dvije laminirane komore (UVT-B-AR DNA/RNA UV- Cleaner Box with built-in socket, without table BIOSAN) za potrebu hitnog djelovanja na terenu gdje se pojavila afrička kuga svinja (dijagnostifikovanje, suzbijanje i iskorjenjivanje afričke kuge svinja) nabavljenu putem „Eurolab“ Bijeljina u iznosu od 8.541 KM.

Na osnovu Ugovora o naučno-istraživačkoj saradnji (od 08.09.2023. godine) potpisanog između Ureda za veterinarstvo BiH kao uvoznika, Veterinarskog fakulteta u Sarajevu i Veterinarskog instituta Republike Srpske „Dr Vaso Butozan“ Banja Luka kao krajnjih korisnika definisano je da opremu za opremanje laboratorija namijenjenu naučno-istraživačkim potrebama (instrumenti sa pripadajućom opremom za opremanje laboratorija), koja je donirana od strane Ambasade Narodne Republike Kine u BiH koriste

krajnji korisnici. Prema specifikaciji robe od 12.09.2023. godine iznos od 1.676.940 KM se odnosi na Institut, od čega se 758.149 KM odnosi na donaciju materijala, a 918.791 KM na donaciju opreme.

Na osnovu izvještaja popisne komisije isknižena je i rashodovana oprema koja nije za upotrebu, bruto vrijednosti (50.930 KM), ispravke vrijednosti (50.899 KM) i neto vrijednosti (31 KM), a najveći iznos odnosi se na laboratorijsku opremu (41.317 KM) i računarsku opremu (5.250 KM).

Po osnovu obračunate amortizacije izvršeno je smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 361.243 KM.

Investicione nekretnine iskazane su u iznosu od 55.344 KM, a odnose se na dati avans iz ranijih godina za obezbjeđenje potraživanja Instituta koje je bilo predmet sudskog postupka protiv Veterinarske stanice Gradiška. Institut je tužio Veterinarsku stanicu Gradiška zbog neizmirenih obaveza i na drugom ročištu nepokretnosti Veterinarske stanice Gradiška (njiva i upravna zgrada) su prodane Institutu kao najpovoljnijem ponuđaču koji je 12.11.2021. godine na račun posebnih namjena-depozit Okružnog privrednog suda po zaključku u predmetu broj 57 0 Ps 091114 16 lp2 uplatio iznos od 55.344 KM. Na osnovu informacije, od advokatske kancelarije koja zastupa Institut u sudskim sporovima, po pravosnažnom sudskom rješenju izvršen je upis prava vlasništva u korist Instituta sa pravom svojine 1/1 u zemljišnoj knjizi.

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva iskazana su u neto iznosu od 2.707.959 KM, a čine ih zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja i kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji.

Zalihe, stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja iskazane su u iznosu od 651.162 KM, a čine ih najvećim dijelom zalihe materijala koje predstavljaju donaciju Narodne Republike Kine u BiH (634.788 KM).

Kratkoročna sredstva izuzev zaliha i stalnih sredstava namijenjenih prodaji iskazani su u iznosu od 2.056.797 KM, a čine ih kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina i porez na dodatu vrijednost.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u neto iznosu od 1.550.206 KM, a odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji, ostala kratkoročna potraživanja i potraživanja za više plaćen porez na dobit.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu od 2.681.749 KM bruto vrijednosti, 1.372.118 KM ispravke vrijednosti i 1.309.631 KM neto vrijednosti.. Iznos od 558.793 KM se odnosi na korigovana potraživanja iz ranijih godina koja nisu naplaćena, a koja su najvećim dijelom utužena i to „Danglo“ d.o.o. Nevesinje (68.074 KM), Farmland a.d. Nova Topola (47.548 KM), Agroholding d.o.o.Cazin (44.676 KM), Kraguljac agro d.o.o. Modriča (43.660 KM) i Lazarević mikroprom d.o.o. Derventa (37.330 KM). U toku godine iznos od 2.834 KM je isknižen nakon okončanih sudskih sporova dok se ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 816.160 KM, odnosi na Kompenzacioni fond Republike Srpske (206.640 KM), Fond solidarnosti Republike Srpske (292.160 KM) jer nisu potpisani IOS-i, iznos od 284.064 KM se odnosi na osporena potraživanja po IOS-u Agencije za agrarna plaćanja Republike Srpske, dok se iznos od 33.296 KM odnosi na redovne kupce.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 239.125 KM, a odnose se na potraživanja od državnih organa i organizacija i to od Ministarstva (226.225 KM) i Ministarstva za naučno tehnološki razvoj i visoko obrazovanje Republike Srpske (12.900 KM).

Potraživanja za više plaćen porez na dobit iskazana su u iznosu od 1.450 KM, a odnose se na preplatu po poreskom bilansu za 2023. godinu.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 503.798 KM, a čine ih sredstva u blagajni (2.819 KM), na transakcionim računima (499.759 KM) i deviznim računima (1.220 KM).

Porez na dodatu vrijednost iskazan je u iznosu od 2.793 KM, a odnosi se na porez sadržan u ulaznim fakturama.

6.2.2. Bilansna pasiva

Ukupna bilansna pasiva iskazana je u iznosu od 6.606.591 KM, a čine ih osnovni kapital, rezerve, neraspoređena dobit, dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze, razgraničeni prihodi i primljene donacije, kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja.

6.2.2.1. Kapital

Kapital Instituta je iskazan u iznosu od 2.777.461 KM, a čine ga osnovni kapital, rezerve, neraspoređena dobit i gubitak.

Osnovni kapital Instituta iskazan je u iznosu od 727.069 i 100% je u vlasništvu Republike Srpske. Osnovni kapital iskazan u poslovnim knjigama odgovara visini registrovanog kapitala u Okružnom privrednom sudu Banja Luka.

Rezerve su iskazane u iznosu od 84.492 KM, a odnose se na zakonske rezerve, što je više od 10% osnovnog kapitala te Institut nema obavezu daljeg izdvajanja po tom osnovu.

Neraspoređena dobit je iskazana u iznosu od 1.965.900 KM, a čini je neraspoređena dobit ranijih godina (1.528.113 KM) i neraspoređena dobit tekuće godine (437.787 KM).

6.2.2.2. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze iskazane su u iznosu od 2.518.426 KM, a odnose se na dugoročna rezervisanja i razgraničene prihode i primljene donacije.

Dugoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 8.911 KM, a odnose se na naknade i beneficije zaposlenih obračunate u skladu sa MRS 19 – Primanja zaposlenih.

Razgraničeni prihodi i primljene donacije iskazane su u iznosu od 2.509.515 KM i odnose se na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija, a čine ih najvećim dijelom donacije laboratorijske opreme od strane Narodne Republike Kine u BiH (926.620 KM), Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (294.889 KM), IPA Fonda (574.772 KM), Međunarodne agencije za atomsku energiju (221.481 KM) i Češke razvojne agencije (52.131 KM).

U toku 2023. godine povećani su razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija laboratorijske opreme u iznosu od 943.492 KM (od čega se 16.160 KM odnosi na donaciju Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, a iznos od 927.332 KM na donaciju Ambasade Narodne Republike Kine u BiH), a smanjeni su i iznosu od 221.310 KM po osnovu obračunate amortizacije na donirana sredstva iz ranijih godina.

6.2.2.3. Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 1.310.704 KM, a čine ih obaveze iz poslovanja, obaveze za plate i naknade plata, ostale obaveze, porez na dodatu vrijednost, obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine i kratkoročna razgraničenja.

Obaveze iz poslovanja iskazane su u iznosu od 161.916 KM, a čine ih obaveze prema dobavljačima u zemlji (155.070 KM) i dobavljačima u inostranstvu (6.846 KM).

Obaveze za plate i naknade plata iskazane su u iznosu od 164.773 KM, a čine ih obaveze za plate i naknade sa pripadajućim porezom i doprinosima.

Ostale obaveze iskazane su u iznosu od 9.893 KM, a odnose se najvećim dijelom na obaveze prema zaposlenima - prevoz na posao i sa posla (1.656 KM), članovima upravnog

odbora (1.200 KM), za naknade po osnovu ugovora o djelu (3.356 KM) i ostale obaveze – prema volonterima (700 KM). U okviru ostalih obaveza klasifikovane su obaveze za ostala lična primanja-otpremnine što nije u skladu sa članom 37. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Takođe, u okviru obaveza za ostala lična primanja sa pripadajućim porezom i doprinosima klasifikovane su obaveze za druga davanja (za 8.mart, paketići za djecu, isplate povodom Nove godine, Vaskrsa, dodatnog angažovanja za vrijeme epidemije afričke kuge svinja) što nije u skladu sa članom 38. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Porez na dodatu vrijednost iskazan je u iznosu od 75.511 KM, a odnosi se na obaveze za plaćeni PDV po osnovu razlike između obračunatog i akontacionog PDV-a.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine iskazane su u iznosu od 6.866 KM, a odnose se na obaveze za naknade za šume, vode, protivpožarnu zaštitu, komorama (3.855 KM), obaveze za doprinose za profesionalnu rehabilitaciju invalida (287 KM), porez i doprinose na naknade članovima upravnog odbora, komisija (1.015 KM) i obaveze za porez i doprinose obračunate na isplate fizičkim licima van radnog odnosa (1.257 KM).

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu od 891.745 KM, a odnose se najvećim dijelom na razgraničene prihode po osnovu primljenih donacija potrošnog materijala i to od Narodne Republike Kine u BiH (634.788 KM), sredstva granta za posebne namjene prikupljena na izdvojenom računu Fonda Partner (239.944 KM) i Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske (5.000 KM). Institut je donaciju materijala nabavljenog po ugovoru o poklonu zaključenim sa Ambasadom Narodne Republike Kine u BiH (od 25.07.2023. godine) u iznosu od 12.432 KM iskazao u okviru troškova materijala za izradu učinaka i prihoda od donacija bez iskazivanja zaliha materijala za izradu učinaka u skladištu i razgraničenih prihoda po osnovu primljenih donacija, što nije u skladu sa članom 12. stav (3) i članom 41. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike. Takođe, u okviru razgraničenih prihoda po osnovu primljenih donacija iskazan je iznos od 239.944 KM koji se odnosi na sredstva granta za posebne namjene prikupljena na izdvojenom računu Fonda Partner, što nije u skladu sa članom 41. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, te su razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija precijenjeni dok su ostala kratkoročna razgraničenja potcijenjena za prethodno navedeni iznos.

Kratkoročne obaveze iskazane u iznosu od 418.959 KM izmirene su sa 29.02.2024. godine.

Preporučuje se direktoru Instituta da obezbijedi da se:

- preispita odmjerenje nakon priznavanja nekretnina, postrojenja i opreme po modelu nabavne vrijednosti kako je propisano paragrafom 29 MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema,

- zalihe materijala za izradu učinaka u skladištu, obaveze za ostala lična primanja, ostale obaveze, razgraničeni prihodi po osnovu primljenih donacija i ostala kratkoročna razgraničenja klasifikuju u skladu sa članom 12. stav (3), članom 37. stav (6), članom 38. stav (5) i članom 41. stav (4. i 6.) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Na dan 31.12.2023. godine Institut je iskazao pozicije vanbilansne aktive i vanbilansne pasive u iznosu od 27.115 KM, a odnose se na tuđu robu (vaccine resornog Ministarstva). Institut je na zahtjev a za potrebe Ministarstva izvršio nabavku vaccine protiv klasične kuge svinja koje se prema preporuci proizvođača čuvaju u prostorijama Instituta koje će u slučaju izbijanja bolesti biti distribuirane ovlaštenim veterinarskim organizacijama, prema Planu distribucije koje donosi Ministarstvo.

Institut u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive nije evidentirao uređaje za štampanje na osnovu pojedinačnog Ugovora o unajmljivanju usluga štampanja zaključenog sa „Teleklik“ d.o.o. Banja Luka, što nije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Prilikom popisa imovine i obaveza na posebnoj popisnoj listi popisana je tuđa imovina koja je uz revers od „Mlijekoprodukt“ d.o.o. Kozarska Dubica ranijih godina dobijena na korišćenje, a koja nije iskazana u okviru pozicija vanbilansne aktive i vanbilansne pasive.

Preporučuje se direktoru Instituta da obezbijedi da se na pozicijama vanbilansne aktive i vanbilansne pasive iskazuje tuđa imovina kako je propisano članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine na dan 31.12.2023. godine iskazani su ukupni prilivi gotovine u iznosu od 4.576.128 KM, dok su ukupni odlivi gotovine iskazani u iznosu od 4.303.123 KM, te je iskazan neto priliv gotovine u iznosu od 273.005 KM. Gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 230.793 KM i stanje gotovine na kraju obračunskog perioda u iznosu od 503.798 KM.

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti iskazan je u iznosu od 380.277 KM i predstavlja razliku između priliva gotovine iz poslovnih aktivnosti (4.575.858 KM) i odliva gotovine iz poslovnih aktivnosti (4.195.581 KM).

Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja iskazan je u negativnom iznosu od 28.935 KM i predstavlja razliku između priliva gotovine iz aktivnosti investiranja (270 KM) i odlive gotovine iz aktivnosti investiranja (29.205 KM).

Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja iskazan je u negativnom iznosu od 78.337 KM i odnosi se na odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja.

Bilans tokova gotovine je sastavljen u skladu sa zahtjevima MRS 7 Izvještaj o tokovima gotovine i u skladu sa članom 8-19. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Instituta za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine nisu objelodanjena pitanja vezana za postojanje značajne neizvjesnosti u vezi sa stalnošću poslovanja, shodno paragrafu 25 MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, što je navedeno pod tačkom 6.6. izvještaja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Na dan 31.12.2023. godine u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije po kojima Institut vodi 70 sudskih sporova u vrijednosti 614.783 KM protiv fizičkih i pravnih lica, a na osnovu dostavljene pisane informacije Institut vodi 52 sudska spora u vrijednosti 513.520 KM, tačka 6.2.1.2. izvještaja. Prema navedenoj informaciji nije bilo pokrenutih sudskih sporova protiv Instituta.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za period 01.01-31.12.2023. godine sačinjene su Napomene koje pružaju neophodne informacije o Institutu, primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna, računovodstvenoj osnovi i primijenjenim računovodstvenim politikama i procjenama. U Napomenama uz finansijske izvještaje pored navedenog u tački 6.4. izvještaja, nisu objelodanjena dodatna pojašnjenja značajna za razumijevanje sredstava, obaveza, kapitala, prihoda, rashoda, sudskih sporova, vanbilansne aktive i vanbilansne

pasive, što nije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 112 c) i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Institut nije izvršio objelodanjivanja neusaglašenih stanja potraživanja i obaveza sa Kompenzacionim i Fondom solidarnosti te Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske kako je propisano članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru Instituta da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju informacije u vezi sa stalnošću poslovanja, neusaglašena stanja potraživanja i obaveze kako je propisano članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i drugih relevantnih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Revizijski tim

Snježana Tubić, s.r.

Vladimir Grahovac, s.r.